

5 lutego - św. Agaty

Data publikacji: 5.02.2015 7:00

Sól świętej Agaty, ale także chlyb świętej Agaty bróni od ognia chaty. To przekonanie było żywe wśród ludu, również na Śląsku Cieszyńskim. Kim była zatem święta, która chroniła zabudowania od pożarów?

□

Pochodziła z Katanii na Sycylii z dobrego domu. Po przyjęciu chrztu postanowiła całe życie spędzić w stanie dziewiczym, a że podług podań miała być niezwykle piękna, to nawet sam namiestnik Sycylii starał się, by zmieniła swą decyzję, ale Agata pozostawała niewzruszona i wżgardziła konkurami. To sprawiło, że kiedy za panowania cesarza Decjusza nastąpiły prześladowania chrześcijan, Agata została aresztowana jako pierwsza. Poddawano ją różnorodnym torturom, wreszcie obcięto jej piersi.

Kiedy trwały jej męczarnie, miasto nawiedziło trzęsienie ziemi, podczas którego zginęło wielu mieszkańców. Namiestnik Sycylii skojarzył to jako karę Bożą za prześladowania Agaty i wstrzymał tortury. Jednak było już za późno — Agata zmarła z wycieńczenia, w chwili śmierci w 251 roku miała szesnaście lat. Rok potem wybuchła Etna, wulkaniczna lava zatrzymała się u wrót miasta, wierzono, że stało się to za wstawiennictwem świętej. Święta uważana jest za patronkę ognia, a kobiety zwracają się do niej w związku z różnymi dolegliwościami, zwłaszcza z chorobami piersi.

We wspomnienie św. Agaty święcono sól, wodę i pieczywo (chleb), produkty te były środkami, które miały zapobiec pożarom domu i zabudowań. Jak podaje Jan Szymik w wydanej przez Sekcję Ludoznawczą PZKO książce „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim” nawet w przypadku wielkiego pożaru „wrzucano szczyptę lub garść soli do ognia”. Moc ugaszenia ognia, zwłaszcza pochodzący od pioruna, miał również chleb pokropiony wodą święconą. „Użycie tych środków powodowało także odwrócenie się płomieni i ich oddalenie w nieszkodliwe miejsce. Natomiast użycie tych rzeczy podczas wichury powodowało zmiany kierunku wiatru. Sól świętej Agaty wrzucana też do dołu przy kopaniu studni lub przy jej czyszczeniu, co miało zapewnić czystość i dobrą jakość wody.”

(ÿ)